

2021

Министерство
за правда

**[ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА
ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА
СТРАТЕГИЈАТА ЗА РЕФОРМА
НА ПРАВОСУДНИОТ СЕКТОР
2017-2022]**

СОДРЖИНА

ДЕЛ ПРВИ: РЕЗИМЕ	2
ДЕЛ ВТОРИ: ЗБИРЕН ПРЕГЛЕД НА РЕАЛИЗАЦИЈА	2
ДЕЛ ТРЕТИ: ПРЕГЛЕД НА РЕАЛИЗАЦИЈА ПО ОДДЕЛИ ВО СТРАТЕГИЈАТА	4

ДЕЛ ПРВИ: РЕЗИМЕ

Стратешката рамка за реформи во правосудниот сектор воспоставена во ноември 2017 година, со усвојувањето на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2017 – 2022 со нејзиниот Акциски план и во 2021 година продолжи континуирано да се спроведува, што беше заклучено и во годишниот извештај на Европската комисија за напредок на Република Северна Македонија. Овој стратешки документ се спроведува се темели врз начелата на независност, непристрасност, одговорност, ефикасност и транспарентност.

Акцискиот план е структуриран во четири поглавја и тоа Стратешки цели на реформа во правосудството, Стратешко планирање и креирање политики, Правосудни институции и Реформи во посебни области. Во рамки на овие четири поглавја, предвидени се вкупно 129 мерки кои се имплементираат преку реализација на 227 активности.

Следењето на имплементацијата на Стратегијата, продолжи и во 2021 година, преку Советот за следење на имплементацијата, кој во тековната година одржа две седници (јули и декември 2021 година). на седниците се дискутираа тековни прашања поврзани со имплементацијата на Стратегијата и реформските чекори кои се преземаат.

Годишниот извештај за имплементација на Стратегијата дава детален приказ за степенот на реализација на мерките и активностите предвидени во придружниот Акциски план на Стратегијата за 2021 година па се до крајот на 2021 година. Исто така се мапира и доцнење во однос на имплементацијата на одредени мерки и активности, а кои се очекува да се завршат со имплементација во текот на 2022 година, кога и се завршува спроведувањето оваа Стратегија.

Во текот на 2022 година, Министерството за правда ќе ја подготви и достави до Владата на Република Северна Македонија за усвојување новата петгодишна Стратегија за правосудниот сектор која ќе го опфаќа периодот 2023-2027 година.

ДЕЛ ВТОРИ: ЗБИРЕН ПРЕГЛЕД НА РЕАЛИЗАЦИЈА

Овој извештај е подготвен врз основа на детален збирен преглед на реализација на сите мерки и активности од 2021 година, а кои што се предвидени во придружниот Акциски план на Стратегијата.

Од вкупно 227 активности утврдени во Стратегијата: 118 активности се реализирани во целост, 30 активности се во тек, 34 доцнат, 40 активности се спроведуваат континуирано, 3 активности зависат од претходно донесување на дадените законски измени, додека 2 активности се неспроведливи поради промена во пристапот.

Прилог 1: Збирен табеларен преглед на активности од 2021 година во Акцискиот план на Стратегијата

2. СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ НА РЕФОРМАТА ВО ПРАВОСУДСТВОТО										
Стратешка цел	Стратешки насоки	Вкупно мерки	Вкупен број на активности	Реализирано	Во тек	Доцни	Континуирано	Подоцнежен рок на реализација	Зависи од законски измени	Неприменливи
2.1.	Независност и непристрасност	10	16	11	4	0	1	0	0	0
2.2.	Квалитет	15	27	14	7	0	5	0	1	0
2.3.	Одговорност	8	16	12	0	0	4	0	0	0
2.4.	Ефикасност	7	13	2	1	3	5	0	2	0
2.5.	Транспарентност	7	16	9	0	1	6	0	0	0
2.6.	Пристап до правдата									
2.6.1.	Бесплатна правна помош	6	11	9	0	0	2	0	0	0
2.6.2.	Адвокатура	3	8	5	0	3	0	0	0	0
2.6.3.	Извршување	5	12	4	0	8	0	0	0	0
2.6.4.	Нотаријат	6	13	8	0	5	0	0	0	0
2.6.5.	Медијација	4	7	4	0	2	1	0	0	0
3. СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ И КРЕИРАЊЕ ПОЛИТИКИ										
3.1.	Стратешко планирање и креирање политики	5	6	3	0	1	2	0	0	0
4. ПРАВОСУДНИ ИНСТИТУЦИИ										
4.1.1.	Судство	4	7	3	3	1	0	0	0	0
4.1.2.	Судски совет на Република Македонија	6	8	7	0	0	0	0	0	1
4.1.3.	Јавно обвинителство на Република Македонија	10	24	11	4	5	4	0	0	0
4.1.4.	Совет на јавните обвинители на Република Македонија	2	3	1	1	0	0	0	0	1
5. РЕФОРМИ ВО ПОСЕБНИ ОБЛАСТИ										
5.1.	Казнено правна област	7	7	3	4	0	0	0	0	0
5.2.	Управно правна област	10	14	7	2	1	4	0	0	0
5.3.	Прекршочно правна област	6	9	4	0	0	5	0	0	0
5.4.	Граѓанско правна област	8	10	1	4	4	1	0	0	0
ВКУПНО		129	227	118	30	34	40	0	3	2

Прилог 2: Табеларен преглед на активности од 2021 година во Акцискиот план на Стратегијата

ДЕЛ ТРЕТИ: ПРЕГЛЕД НА РЕАЛИЗАЦИЈА ПО ОДДЕЛИ ВО СТРАТЕГИЈАТА

ОДДЕЛ 2: Стратешки цели на реформата во правосудството

Прилог 3: Преглед на реализирани активности оддел Стратешки цели на реформата во правосудството

2.1 НЕЗАВИСНОСТ И НЕПРИСТРАСНОСТ

СТРАТЕШКА НАСОКА 2.1.1. Утврдување законски критериуми за (не)вршење избор на дипломци од АСЈО од страна на ССРМ и СЈОРМ

- ✓ Судскиот совет избра шест судии од редот на дипломците на Академијата за судии и јавни обвинители од шестата генерација (три судии во Основен Кривичен суд Скопје и три судии во Основен Граѓански суд Скопје).
- ✓ Продолжија редовно да се објавуваат одлуките за избор, унапредување и разрешување со образложение на веб-страницата на Судскиот совет.

СТРАТЕШКА НАСОКА 2.1.2 Членовите на Судскиот совет и Советот на јавните обвинители потребно е да се избираат од редот на најiskusните судии и јавни обвинители

- ✓ Во месец декември 2021 година избран е еден нов член на Судскиот совет од редот на истакнати правници согласно одредбите на Законот за Судскиот совет од 2019 година од страна на Собранието на Република Северна Македонија. Во 2021 година, немаше избор на нови членови во Советот на јавните обвинители.

СТРАТЕШКА НАСОКА 2.1.5. Правилно функционирање на системот за распредаба на предмети (АКМИС) со спроведување редовна контрола и ревизија врз неговото функционирање со цел да се спречат секакви злоупотреби на системот

- ✓ Согласно Планот за надзор над функционалноста на АКМИС во судовите за 2021 година извршен беше надзор на 7 суда и тоа: Апелационен суд Скопје, Врховен суд на РСМ, Управен суд, Основен Граѓански суд Скопје, Основен суд Свети Николе, Основен суд Велес и Апелационен суд Штип. Согласно спроведените надзори утврдено е дека редовните надзори над функционирањето на автоматизиранiot систем во судовите даваат резултати, односно е забележан напредок во организацијата на судовите околу АКМИС системот, а евентуалните слабости заради застареност на системот и слично, се очекува да бидат надминати со консултации, препораки, насоки од Работното тело при Врховниот суд, како и преземање на различни активности од повеќе релевантни чинители (Судски совет, Судски буџетски совет, Министерство за правда).

2.2 КВАЛИТЕТ

СТРАТЕШКА НАСОКА 2.2.1. Воедначување на судската пракса

- ✓ На 06 октомври 2021 година се одржа работна средба на четирите апелациони судови и Врховниот суд на РСМ за хармонизирање на судската практика.
- ✓ Академијата за судии и јавни обвинители во 2021 година одржа вкупно три обуки на тема воедначување на судската пракса и тоа: квалитет и воедначеност на судските одлуки во областа на прекршочната постапка, квалитет и воедначеност на судските одлуки во областа на граѓанското право и квалитет и воедначеност на судските одлуки во кривично – правната област.
- ✓ Во рамки на задолжителната континуирана обука на Академијата за судии и јавни обвинители редовно се презентираат и анализираат објавени судски одлуки поврзани со темата на обуката.
- ✓ На ниво на одделите во АС Скопје редовно се одржуваат седници на судии, заради воедначување на судската пракса, а записниците со донесените заклучоци, правни ставови и мислења се објавуваат на интерната web страна.
- ✓ Одделот за судска практика при Апелационен суд Штип еднаш во годината изготвува Билтени со сентенци од свои одлуки, потврдени од Врховниот суд на Република Северна Македонија. Во 2021 година е издаден Билтен бр.12, а веќе е во подготовка и Билтен бр.13.

СТРАТЕШКА НАСОКА 2.2.2 Ревидирање на критериумите за оценување за судиите и јавните обвинители

- ✓ Судскиот совет ја усвои Методологијата за начинот на формирање Комисии за оценување на работата на судиите и претседателите на судовите врз основа на исполнување на квалитативните критериуми, согласно новиот Закон за Судски совет. Квалитетот на водење на судските постапки се утврдува со увид во пет предмети определени по случаен избор преку АКМИС и пет предмети определени од страна на оценуваниот судија. Што се однесува до претседателите на судовите, квалитетот на одлуката донесена по однос на судската администрација се утврдува преку увид во пет предмети по случаен избор преку АКМИС и пет предмети определени од страна на претседателот на судот кој што е оценуван.

Стратешка насока 2.2.4: Укинување на електронското полагање на стручните испити и воведување на усно и писмено полагање на кандидатите пред стручни комисии, врз основа на мерливи и објективни критериуми за проценка на нивните знаења

- ✓ Усвоен нов Закон за медијација („Службен весник на РСМ“ бр. 294/2021), каде во целост се воведува нов концепт за полагање на испитот за медијатори. Испитот за медијатори ќе се полага пред Комисија формирана од Министерот за правда во два дела и тоа прв теоретски дел со кој се проверува теоретското знаење и втор дел (практичен дел – студии на случај) во кој се оценуваат личните особини и карактеристики и практичните вештини, способности и знаења за медијација.
- ✓ Изготвени нацрт верзии на нов Закон за вештачење и нов Закон за проценка во насока на укинување на електронското полагање на испитите.

Стратешка насока 2.2.5: Воведување на законска обврска за континуирана обука на адвокатите

- ✓ На 27 јули 2021 година Владата го усвои новиот предлог Закон за адвокатура, во кој е предвидено формирање на Центар за едукација од страна на Адвокатската комора за континуирана обука на адвокатите. Подзаконските акти кои детално ќе ја уредуваат оваа материја ќе бидат усвоени од страна на Адвокатската комора во рок од 6 месеци од донесување на законот. Предлог законот е во собраниска процедура.

Стратешка насока 2.2.8: Кадровско и техничко доекипирање проследено со обезбедување на соодветни просторни услови.

- ✓ Во текот на 2021 година беа реализирани две нови вработувања на неопределено време (самостоен референт и возач), четири унапредувања на вработени административни службеници (државен советник, раководител на сектор и двајца советници) и едно упразнување (помлад соработник).
- ✓ Во поглед на просторни и технички услови за Академијата за судии и јавни обвинители обезбедена е локација и изготвен е проект за изградба на нов објект. Во моментов се работи на обезбедување на сите потребни документи за изградба на објектот.

Стратешка насока 2.2.9: Функционален систем за пробација и други алтернативни мерки

- ✓ Во јуни 2021 година беше усвоена новата Стратегија за развој на пробациската служба (2021-2025). Стратегијата предвидува 8 стратешки цели кои ја поставуваат рамката за понатамошен развој на пробацискиот систем во Северна Македонија.
- ✓ Во 2021 година пробациската служба на територијата на РСМ постапувала во 451 предмети од кои:
  - Во 52 предмети е направена процена на ризик на обвинети лица во текот на судската постапка;
  - 156 предмети поврзани со извршување на алтернативни мерки определени врз основа на судска одлука (53 предмети со спроведување на заштитен надзор изречен со условна осуда и 103 предмети за извршување на општокорисна работа) и
  - 243 предмети во врска со надзор над условно отпуштени лица.
- ✓ Академијата за судии и јавни обвинители во 2021 година организираше 5 обуки на теми поврзани со пробацијата од кои 1 за Законот за пробација и 4 на тема „Пробација и алтернативни мерки“.

Стратешка насока 2.2.11: Развој на управувањето со човечки ресурси во правосудниот сектор

- ✓ Со поддршка на Британската амбасада во Република Северна Македонија се изготви Функционална анализа на 27-те основни судови на територијата на Република Северна Македонија.

2.3 ОДГОВОРНОСТ**Стратешка насока 2.3.2: Функционални и транспарентни механизми за одговорност на судиите**

- ✓ Во 2021 година Судскиот совет на Република Северна Македонија донесе одлуки за разрешување на седум судии поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција.
- ✓ Советот за одлучување по жалби при Врховниот суд на Република Северна Македонија постапувајќи по жалби изјавени од судии кои биле разрешени поради утврдена одговорност за нестручно и несовесно вршење на судиската функција, во 6 (шест) предмети жалбата на подносителот ја одбил и го потврдил решението на Судскиот совет на Република Северна Македонија, а во 3 (три) предмети жалбата на жалителот ја уважил и решението на Судскиот совет на Република Северна Македонија го укинал.

Стратешка насока 2.3.5: Градење култура и свест за сопствена лична и институционална одговорност во работата на судството и обвинителството

- ✓ Согласно измените и дополнувањата на Законот за Советот на јавните обвинители од 2020 година, Советот го донесе новиот Етички кодекс на јавните обвинители во Република Северна Македонија („Службен весник на РСМ“ бр. 114/2021).

- ✓ Академијата за судии и јавни обвинители продолжи со организација на обуки поврзани со етичкото однесување на судиите и јавните обвинители. Во 2021 се организираа седум обуки на следните теми: Етика на судии, Етика на јавни обвинители, Етика и етички кодекс, Етика за судии и јавни обвинители Одговорност, ефективност и транспарентност во судството, Етичко лидерство во судската функција и Етика, непристрасност и интегритет.
- ✓ На 10 декември 2021 година, Судско медиумскиот совет при Здружение на судиите на РСМ одржа седница на која ја усвои Стратегијата за подобрување и зајакнување на судската транспарентност на Судско-медиумскиот совет на РСМ 2021-2023.

2.4 ЕФИКАСНОСТ

Стратешка насока 2.4.1: Следење на ефикасноста на судството преку индикаторите утврдени во EU Justice scoreboard (листа на резултати), CEPEJ и други меѓународни стандарди

- ✓ Судовите продолжија да бидат ажурни во своето работење во текот на 2021 година.

2021	Нерешени предмети од претходен период	Примени предмети	Вкупно во работа	Решени предмети	Нерешени предмети на крај од период	Стапка на решени предмети	Должина на постапката во денови
Основни судови	85407	512846	598253	516970	81283	100,80	57,39
Апелациони судови	7706	32031	39737	31023	8714	96,85	102,52
Врховен суд	943	4816	5759	4803	956	99,73	72,65
Управен суд	4391	10872	15263	9673	5590	88,97	210,93
Виш Управен суд	1147	4334	5481	4686	795	108,12	61,92

- ✓ Судскиот совет ја донесе Методологијата со индикатори за утврдување на сложеноста на судските предмети. Со методологијата ќе се утврди сложеноста на секој поединечен судски предмет во граѓанската, кривичната и управната област во сите нивоа на постапување, како и во постапките за повреда на правото на судење во разумен рок. Методологијата ќе биде основа за утврдување на ориентациониот број на предмети што треба судијата да ги реши на месечно ниво.

Стратешка насока 2.4.2: Доследно спроведување на Акцискиот план за решавање на старите предмети и следење на состојбата со нерешени предмети

ПОСТАПУВАЊЕ НА СУДОВИТЕ ПО СТАРИ ПРЕДМЕТИ	
ПОСТАРИ ПРЕДМЕТИ ОД ТРИ ГОДИНИ	
СОСТОЈБА ЈАНУАРИ 2021	СОСТОЈБА ДЕКЕМВРИ 2021
5276	2306
 2970	
ПОСТАРИ ПРЕДМЕТИ ОД СЕДУМ ГОДИНИ	
СОСТОЈБА ЈАНУАРИ 2021	СОСТОЈБА ДЕКЕМВРИ 2021
304	203
 101	
ПОСТАРИ ПРЕДМЕТИ ОД ДЕСЕТ ГОДИНИ	
СОСТОЈБА ЈАНУАРИ 2021	СОСТОЈБА ДЕКЕМВРИ 2021
157	111
 29	

2.5 ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Стратешка насока 2.5.3: Зајакнување на капацитетите за односи со јавноста

- ✓ Донесен е Акцискиот план за отворено судство за периодот 2021-2023 година. Активностите е предвидено да се спроведуваат низ 6 заложби насочени кон: подобрување на електронскиот судски портал на РСМ, подобрување на односите со јавноста на судовите, подобрување на квалитетот и достапноста на податоците и информациите за функционирање на Судскиот совет на РСМ, зајакнување на надзорната улога на Судскиот совет на РСМ врз транспарентноста на судовите, унифицирање на структура на извештаите на судовите и квалитетот на податоците и подобрување на електронскиот систем за основна и континуирана обука на судиите.
- ✓ Во 2021 година Академијата за судии и авни обвинители одржа две обуки на теми поврзани со односи со јавност: првата обука беше на тема - Односи со јавност, а беше наменета за судии и јавни обвинители. Втората обука беше на тема „Јавните обвинителства/Судовите и односите со јавноста – комуникација со медиуми во функција

на остварување на начелото на јавност и транспарентност“ – наменета за претседатели на судови, јавни обвинители на јавни обвинителства, Судски совет и Совет на јавни обвинители.

- ✓ Формирана е работна група за изготвување на измени во Судскиот деловник каде што беа вклучени и Судско медиумскиот совет и Здружението на новинари кои активно учествуваа на состаноците со нивни предлози и забелешки кои се однесуваа на делот со кој се уредува транспарентноста на работата на судовите, пристапот до рочишта и за подобрувањето на достапноста на информациите на судот заради подобрување и зголемување на содржината објавена на веб страните на судовите која се однесува на нивната работа.

Стратешка насока 2.5.5: Објавување на извештаите од спроведените редовни контроли на функционирањето на АКМИС и системот за распределба и управување со предмети во Јавните обвинителства

- ✓ Во однос на обврската на Министерството за правда да врши надзор над функционалноста на АКМИС истата целосно се реализира согласно Планот за надзор, а извештаите редовно се објавуваат на ВЕБ страната на министерството. Заклучоците и препораките од надзорите се доставуваат до судот, повисокиот суд и Судскиот совет на запознавање и натамошно постапување.

Преглед на извршените надзори во 2021 година со препораки:

Суд	Датум на надзор	Препораки
Апелационен суд Скопје	17.06.2021	Имајќи го предвид проблемот со невоедначената судска пракса ќе се порача на Врховниот суд да почне со увид во работата на апелационите судови и воедно да одржува заеднички состаноци заради разгледување на вакви прашања
Врховен суд на РСМ	05.07.2021	-Судски совет на Република Северна Македонија итно да изврши избор на судии бидејќи на овој начин се загрозува принципот на специјализација на судии за работа по одреден вид на предмети. Состојбата со недоволен број на судии постои веќе подолго време и неопходно е да се надмине овој проблем со што ќе се овозможи и поголема ажурност во работата. -Да не се одолговлекува процесот за донесување на наведените акти, недозволиво е Врховниот суд да работи без внатрешни процедури за одделни процеси при управувањето со движење на предметите во судот. По извршениот надзор од страна на судот надзорната комисија беше известена дека е донесен Годишниот план за управување со движење на предметите и внатрешните процедури. - Врховниот суд без одлагање да го донесе Деловникот за работа - Доследно да се применува членот 17 од Судскиот деловник и да се врши надзор над навремено и уредно извршување на работите во судот - Заради малиот број на судии кои работат во судот не може да се внимава на принципот за специјализација на судии по области.

		- Повторното вклучување на судија во АКМИС-от да се врши со образложена одлука. - Да се почитува членот 174 став 4 од Судскиот деловник согласно кој „Претседателот на судот во годишниот распоред за работа за секој оддел да определи судски службеник од судската писарница кој ќе биде задолжен за автоматска распределба на предмети. - Неопходно е во Врховниот суд да се набави нова информатичка опрема особено во однос на серверите и мрежната опрема со цел непречено функционирање на АКМИС-от и останатите ИКТ услуги воведени во судовите.
Управен суд	08.07.2021	- надлежните органи да преземат чекори во организирање на континуирана обука од областа на ИКТ за информатичарите во судот и соодветни обуки за другите вработени во судот - да се забрза процесот за избор на судски администратор, недозволиво е со години судот да работи без администратор - сите акти во судот во делот на судска управа да бидат внесени во АКМИС. - итно да се зајакнат капацитетите на серверите за да се овозможи непречено функционирање на АКМИС-от, скенирање на влезните документи. Да се набават нови сервери за судовите во Република Северна Македонија со цел непречено функционирање на АКМИС-от и останатите ИКТ услуги воведени во судовите. - да се преземат чекори за надминување на проблемот во судот со скенирање на документи.
Основен граѓански суд Скопје		- Неопходно е да се надополни бројот на судии во судот за што ќе се препорача на Судскиот совет да се распишат огласи за пополнување на упразнетите судиски места, за да не се наруши ажурното работење на судот. - Се препорачува Апелациониот суд Скопје да врши редовни посети и надзор на работата на пониските судови - Судскиот совет да утврди начин на кој работата на судиите во оделот на судската пракса ќе биде соодветно вреднуван. - Се препорачува да се надмине проблемот, автоматската прераспределба на предметите да не се врши од страна на информатичарите, туку истата да се врши од страна на уписничарите во судот. Исто така потребно е со одлука да се задолжат информатичарите за работа со АКМИС. - Да се преиспита потребата од достава на месечни извештаи на работно тело до претседателот на судот и да се предложат соодветни законски измени во Законот за управување со движење на предметите во судот. - ИТНО да се зајакнат капацитетите на серверите за да се овозможи непречено функционирање на АКМИС-от, скенирањето на влезните документи, тонското снимање на рочиштата. Да се набават нови сервери за судовите во Република Северна Македонија со цел непречено

		функционирање на АКМИС-от и останатите ИКТ услуги воведени во судовите. - Да се преземат чекори за надминување на проблемот со скенирање на влезни документи со обезбедување на човечки ресурси и техничка опрема.
Основен суд Свети Николе	13.07.2021	- По барањето за изземање на судија на кого му е распределен предметот, претседателот на судот по донесена одлука за изземање на судијата, да носи одлука за повторна автоматска распределба на предметот. - Предметите во сите уписници да се заведуваат редовно во рамки на законски предвидените рокови, сите акти да се изготвуваат со користење на АКМИС и да се внимава внесените податоци да бидат целосни и точни. - ИТНО да се зајакнат капацитетите на серверите за да се овозможи непречено функционирање на АКМИС-от, скенирањето на влезните документи, тонското снимање на рочиштата во судот и сл - Распределбата на предметите да се врши исклучиво еднаш дневно и во наведениот термин за распределба на предмети.
Основен суд Велес	16.12.2021	- Железните ормани со предмети да се држат затворени, согласно намената, и по често да се врши ништење на списите. - ИТНО да се зајакнат капацитетите на серверите за да се овозможи непречено функционирање на АКМИС-от, скенирањето на влезните документи, тонското снимање на рочиштата во судот и останатите ИКТ услуги воведени во судовите.
Апелационен суд Штип	21.12.2021	- Во судот итно мора да се обезбеди пристап за лица со посебни потреби и канцеларија во приземје каде може да бидат сослушувани како странки во постапките. - Судот кога го планира буџетот да предвиди поголем износ на средства за исплата на вештачењата за да не се создава заостаток во предмети заради неисплатени вештачења. - ИТНО да се зајакнат капацитетите на серверите за да се овозможи непречено функционирање на АКМИС-от и останатите ИКТ услуги воведени во судовите.

ПРИСТАП ДО ПРАВДАТА

БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОШ

Стратешка насока 2.6.1.1: Ефективен, ефикасен и одржлив систем за БПП преку донесување нов Закон за бесплатна правна помош

- ✓ Во 2021 година продолжи трендот на зголемување на бројот на поднесени и одобрени барања за секундарна правна помош

	2020	2021	
Број на поднесени барања за БПП	207	295	↑ 42.5%
Број на одобрени барања за БПП	132	203	↑ 53.7%

- ✓ Зголемен е и бројот на лица кои добиле примарна правна помош и тоа:

2020	2021
2727	3266
↑ 19.7 %	

Стратешка насока 2.6.1.2: Спроведување на медиумска кампања, подготовка на брошури и прирачници за запознавање на корисниците на БПП, користење на социјални мрежи и други алатки за промоција

- ✓ Повеќе од 330 илјади луѓе се информираа за важноста, достапноста и функционирањето на системот БПП од почетокот на кампањата за подигање на свеста за Бесплатната правна помош (БПП) во Северна Македонија.¹
- ✓ Во рамките на кампањата изработени се промотивни материјали со новиот визуелен идентитет на БПП (информации, летоци, постери, маски, пенкала, тетратки, маски, ролна на банер) на македонски, албански, турски и ромски јазик, кои беа дистрибуирани до повеќе од 230 релевантни институции/ организации, со цел кампањата да допре до што е можно повеќе луѓе, особено до ранливите групи со посебен фокус на жртвите на семејно насилство, децата, Ромите и другите малцинства.
- ✓ Подготвен нов визуелен идентитет на БПП, нова веб-страница на БПП: (<http://www.pravnapomos.mk/>), нова БПП ФБ страница.
- ✓ Објавени веб-банери за БПП во медиумски портали, како и медиумски огласи во дневни весници.
- ✓ Објавени над 70 медиумски написи за БПП на онлајн национални и локални медиумски портали.
- ✓ Медиумска промоција на бесплатната правна помош преку интервјуа, гостувања во телевизиски емисии.
- ✓ Изработено видео за анимација за БПП објавена на веб-страницата на БПП, ФБ страницата, споделена на социјалните мрежи на Министерот и Заменик Министерот за

¹ Кампањата се спроведува преку заедничката програма на Советот на Европа и Европската унија, Horizontal Facility II во рамките на проектот за “Поддршка за подобар пристап до поквалитетни услуги за бесплатна правна помош во Северна Македонија”.

правда и емитувана на националните ТВ станици на македонски и Албански јазик (МРТ 1 и МРТ 2), како и на 15 локални ТВ станици со повеќе од 360 емитувања.

- ✓ Два автобуси со реклама за БПП, кружат на територијата на град Скопје.

АДВОКАТУРА

Стратешка насока 2.6.2.3 Сеопфатна анализа на постојната законска поставеност и работа на адвокатската професија и пристапување кон нејзина реформа согласно реформите во другите сегменти од правосудниот сектор

- ✓ Владата на Република Северна Македонија на 27 јули 2021 година го усвои новиот Закон за адвокатура. Со ова законско решение се овозможува јакнење на адвокатската професија, што меѓудругото ќе се овозможи и преку воведување на задолжителна континуирана обука, организирана од страна на Адвокатската комора со законски утврден фонд на часови на годишно ниво, како и допрецизирање на постојната законска поставеност и работа на адвокатската професија и нејзина реформа согласно со реформите во другите сегменти од правосудниот сектор. Предлог Законот за адвокатура во моментот е во собраниска процедура.

МЕДИЈАЦИЈА

Стратешка насока 2.6.5.1: Унапредување на концептот на медијација

- ✓ Собранието на Република Северна Македонија го усвои новиот Закон за медијација („Службен весник на РСМ“ бр. 294/2021). Со новиот закон за медијација се редифинираше начинот на полагање на испитот за медијатори, се воведо задолжителна обврска за внес во електронскиот регистар на сите примени барања за медијација. Законот се усогласи со Директивата на Европската унија 2008/52/ЕС за медијација во граѓанските и стопанските спорови, а исто така се промени статусот на владиното тело надлежно за следење на квалитетот на медијацијата.

Стратешка насока 2.6.5.4: Стимулирање на примената на медијацијата во судските постапки.

- ✓ Во 2021 година во 495 предмети бил направен обид спорот да се реши по пат на медијација. Од нив спогодба била постигната во 164 предмети, додека 331 предмет завршиле без спогодба.

Преглед на постапки за медијација по видови на спорови

Постапки за медијација по видови на предмети			
Вид на спор	2021 година		
	Вкупно	Завршени со спогодба	Завршени без постигнување на спогодба
Трговски/стопански спорови	287	28	259
Работни спорови	156	126	30
Осигурителни спорови	32	2	30
Имотно правни спорови	10	3	7

Спорови по различни основи	9	5	4
Семејни спорови	0	0	0
Заштита на потрошувачи	1	0	1
Кривични предмети	0	0	0
Малолетничка правда	0	0	0
ВКУПНО	495	164	331

ОДДЕЛ 3: Стратешко планирање и креирање политики

Прилог 4: Преглед на реализирани активности оддел Стратешко планирање и креирање политики

Стратешка насока 3.1.1: Координација на реформата во правосудниот сектор

- ✓ Во рамките на проектот „Воспоставување аналитички алатки за следење на реформите за поддршка на правосудниот сектор во РСМ“, поддржан од Британската амбасада Скопје, Центарот за правни истражувања и анализи го објави Вториот национален извештај од Матрицата на индикатори за мерење на перформансите и реформите во правосудството.

Стратешка насока 3.1.2: Активна улога на Советот за реформа на правосудниот сектор

- ✓ Во 2021 година Советот за следење на имплементацијата на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор во рамки на Владата на РСМ, предводен од Министерот за правда одржа две седници (12 јули и 27 декември 2021 година).

ОДДЕЛ 4: Правосудни институции, други институции во функција на правосудниот сектор

Прилог 5: Преглед на реализирани активности оддел Правосудни институции

Стратешка насока 4.1.3.1: Усогласување на Законот за јавното обвинителство со Законот за кривична постапка

- ✓ Со експертска помош од УНОПС, изготвени и донесени правилниците кои произлегуваат од новиот Закон за јавното обвинителство („Службен весник на РСМ“ бр.42/2020) и тоа:
  - Правилник за оценување на работата на јавните обвинители („Службен весник на РСМ“ бр.314/2020);
  - Правилник за утврдување на начинот на вршење надзор над работата и постапувањето на јавните обвинителства („Службен весник на РСМ“ бр.6/2021);
  - Правилник за формата и содржината на образецот и постапката за издавање и одземање на легитимација на јавните обвинители и членовите на Советот на јавните обвинители („Службен весник на РСМ“ бр.114/2021);
  - Правилник за начинот на спроведување на постапка за утврдување на одговорност на јавен обвинител за сторена дисциплинска повреда („Службен весник на РСМ“ бр.114/2021);
  - Правилник за класифицирани информации („Службен весник на РСМ“ бр.190/2021);
  - Правилник за внатрешно работење на јавните обвинителства („Службен весник на РСМ“ бр.190/2021);
  - Правилник за начинот на доделување на стипендија на јавните обвинители („Службен весник на РСМ“ бр.217/2021);
  - Правилник за предлагање, размена и упатување на јавен обвинител во институции, агенции, тела или канцеларии на Европската унија или други

меѓународни организации, институции, тела, мисии и проекти („Службен весник на РСМ“ бр.217/2021);

- Правилник за изгледот и начинот на носење тогата („Службен весник на РСМ“ бр.250/2021);
- Правилник за начинот на распределба на предметите во јавните обвинителства преку системот за електронска распределба на предметите („Службен весник на РСМ“ бр.31/2022).

Стратешка насока 4.1.3.6: Зголемување на кадарот во јавнообвинителската служба

- ✓ Во 2021 година во јавните обвинителства на територијата на РСМ се вработија вкупно 53 јавнообвинителски службеници, од кои 30 лица со ВСС (24 правници, 2 економисти во ЈОРСМ, 4 информатичари – ВЈО Скопје, Битола, Гостивар и Штип) и 23 лица со ССС согласно Законот за јавнообвинителска служба, како и 5 лица технички кадар согласно Законот за работни односи.

ОДДЕЛ 5: Реформи во посебни области

Прилог 6: Преглед на реализирани активности оддел Реформи во посебни области

5.1 КАЗНЕНО ПРАВНА ОБЛАСТ

Стратешка насока 5.1.3: Компензација на жртвите од кривични дела

- ✓ Владата го усвои новиот Закон за исплата на паричен надоместок на жртви од кривични дела сторени со насилство кој е доставен во собраниска процедура. Со ова предлог законско решение за прв пат се пристапи кон воспоставување на стандарди за жртвите

од кривични дела со насилство. Основа за подготовка на законот беа компаративните искуства од повеќе држави, а посебен акцент беше ставен на државите од регионот. Законот е усогласен со неколку европски директиви во оваа област и тоа: Директивата на Советот 2004/80/ЕЗ од 2004 за надоместок на жртвите на кривично дело, Директивата 2012/29/ЕУ на Европскиот парламент и Советот од 2012 година за воспоставување на минимални стандарди за правата, поддршката и заштитата на жртвите од кривични дела, Директивата 2011/36/ ЕУ на Европскиот парламент и Советот од 2011 година за превенција, борба против трговија со луѓе и заштита на жртвите и Препораката Res (2006) 8 на Комитетот на министри на Советот на Европа до државите членки за помош на жртвите од криминал.

Стратешка насока 5.1.6: Подобрување на меѓународната соработка во кривична и граѓанска материја

- ✓ Собранието на Република Северна Македонија го донесе новиот Закон за меѓународна соработка во кривичната материја („Службен весник на РСМ“ бр. 77/2021). Со законот се уредуваат условите и постапката за меѓународна соработка во кривичната материја. Законот е усогласен со повеќе акти на правото на Европската унија.

5.2 УПРАВНО ПРАВНА ОБЛАСТ

Стратешка насока 5.2.8: Подобрување на просторните и материјално техничките услови за работа на Управниот суд

- ✓ Во завршна фаза е реконструкцијата на зградата во строгиот центар на главниот град каде ќе бидат сместени просториите на Управниот суд.

5.4 ГРАЃАНСКО ПРАВНА ОБЛАСТ

Стратешка насока 5.4.1: Воспоставување стабилен граѓанско правен систем преку пополнување на постоечките правни празнини и негово усогласување со европските стандарди и современите општествени текови

- ✓ Во собраниска процедура е нов предлог Закон за парничната постапка. Со новото законско решение се уредуваат прашањата кои досега создаваа проблеми во примената на постојниот закон како: вешачењето, доставата, забрзување на постапката во споровите од мала вредност и др., а беа констатирани од сите засегнати страни (судови, адвокати, државни органи и сл.), дел од нив нотирани и во забелешките на Светска банка преку извештајот на „Doing bussines 2020“. Со новото законско решение ќе се влијае на унапредување на парничната постапка кон успешно и ефикасно остварувањето на правата и интересите на сите учесници во постапката и ќе се изврши прецизирање и усогласување на одредбите од Законот за парничната постапка со другите поврзани закони, а со тоа воспоставување стабилен граѓанско-правен систем преку пополнување на постоечките правни празнини и негово усогласување со европските стандарди и

современите општествени текови посебно во заштитата на колективните интереси и права на граѓаните.

- ✓ Нов Закон за граѓанска одговорност за навреда и клевета е доставен до собраниска процедура. Со новиот закон е предвидено значително намалување на сумата којашто ќе ја плаќаат новинарите за изгубен спор за клевета или навреда од сега предвидените 2000 евра на максимални 400 евра. Дополнително, прецизирани се професионалните правила на новинарската професија кои се однесуваат на прибирање, анализа и публикување на информации утврдени од професионална организација на новинарите, при што се додава дека тие треба да бидат во согласност со етичките принципи на Меѓународната федерација на новинари.